

ROELS, Leo (Antwerpen 18 december 1882 – Duffel 2 februari 1969).

Was achtereenvolgens onderwijzer (1901-1915), oefenschooldirecteur en leraar pedagogiek aan de katholieke normaalschool te Antwerpen (1915-1921), kantonnaal inspecteur (Elsene, 1921-1923 en Lier, 1923-1927), hoofdinspecteur (Aalst, 1927-1933 en Mechelen, 1933-1934) en inspecteur-generaal over het lager onderwijs in Vlaanderen (1934-1940 en 1944-1945; in 1940 directeur lager onderwijs en in 1942 met vervroegd pensioen gestuurd). Met zijn

Franstalige ambtsgenoot Léon Jeunhomme ontwierp Roels het gerenommeerde leerplan van 1936 voor het lager onderwijs. Hij verwierf tevens bekendheid als voordrachtgever, onder meer op het gebied van de gezinspedagogiek. Als hoofdbestuurslid van de **Bond van Grote en van Jonge Gezinnen** verdedigde hij het katholieke, kroostrijke gezin. Onder de schuilnaam van B. Dierick verscheen van zijn hand een werk over zijn ervaringen als vader van "veertien kinderen in leven". Roels werkte mee aan diverse pedagogische tijdschriften en schreef ook losse onderwijskundige brochures, onder meer in het kader van de **Vlaamsche Opvoedkundige Vereeniging**, waarvan hij zelfs een tijdlang voorzitter was. Hij publiceerde ook verscheidene leerboeken en vier onderwijsmemoires (1965-1969). Binnen het kader van de V.B. wierp hij zich op als pleitbezorger van het principe dat de (gestandaardiseerde) moedertaal onderwijstaal moet zijn. Voorts toonde hij een uitgesproken voorkeur voor actief en levensnabij onderricht dat in de volkse aard van de Vlaamse cultuurgemeenschap was geworteld. Tijdens de oorlog was hij bijvoorbeeld mederedacteur van *Vlaamsche Paedagogiek* (1941-1944), een blad dat het 'heimatprincipe' benadrukte. In tegenstelling tot andere onderwijsmensen liet Roels zich echter niet meeslepen door de **collaboratiegolf**, maar ging hij in het verzet. Wel was hij als ambtenaar verplicht deel uit te maken van de Commissie tot herziening van de schoolboeken.

WERKEN: B. Dierick (= L. Roels), *Veertien in leven*, z.j. (1942-1944); – *De man met het krijtje*, z.j. (1969); – *Aanvankelijk onderwijs in moderne talen*, 1930; – *Het nieuwe leerplan en de strijd tegenover het verbalisme en het voorbarig onderwijs*, 1937; – *Het vliegenkotje van de Lei*, 1965; – *Twintig jaar boeman*, 1966; – *Onder Sint-Romboutstoren*, 1967.

LITERATUUR: *De Opvoedkundige Beweging in Vlaanderen na den Oorlog*, 1933; – M. Gijsen, 'Een groot en vergeten man: Leo Roels', in *Het gordijn zakt: berichten 1978-1980*, 1981; – M. de Vroede (e.a.), *Bijdragen tot de geschiedenis van het pedagogisch leven in België. Deel IV: De Periodieken 1914-1940*, 1987; – J. Durnez, *Een bank vooruit... en bord afvegen: schoolmeesters en schoolleven in Vlaanderen*, 1989; – M. Depaepe, M. de Vroede en F. Simon, 'The 1936 curriculum reform in Belgian primary education', in *Journal of Education Policy*, jg. 6 (1991), p. 371-383.

MARC DEPAEPE